

Sigmund Nasset (red.):

Ishavskatedralen

147 sider. Tromsdalen menighet, 2015,

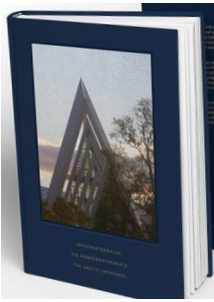
ISBN 978-82-992267-2-1

Reidun Mæsel Kolvik, Johanne Seines Svendsen, Sandy Goldbeck-Wood m.fl.:

Pax. Fredskatedralen. Bodø domkirke

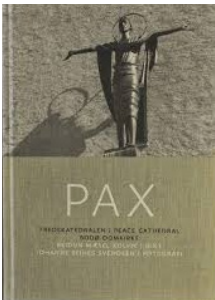
135 sider. Bodø domkirkemenighet 2014,

ISBN 978-82-999741-0-3

To av de mest særpregede kirkebyggene i Nord-Norge fra nyere tid har fått sine bøker; Tromsdalen kirke i Tromsø, ofte kalt Ishavskatedralen, og Bodø domkirke eller Fredskatedralen.

I år er det 50 år siden Ishavskatedralen ble bygd. I den forbindelse er det utgitt en praktbok redigert av Sigmund Nasset. Redaktør og forfattere arbeider på Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet. Tekstene er på både norsk, engelsk og tysk. Førsteamanuensis i kunstvitenskap Elin Haugdal har skrevet den største tekstlige delen,

som består av seks korte artikler. Haugdals spesialområde er moderne monumentalarkitektur i Nord-Norge. Hun var bl.a. medforfatter av verket "Arkitektur i Nord-Norge". Hun skriver faglig godt om historien bak arkitekt Hovigs berømte konstruksjon, materialbruk, form og rom. Det er interessant når bygningen plasseres i forhold til andre sakralbygg i nordnorsk og europeisk kontekst. Hun reflekterer over behovet for en ny sakralitet, som gjorde seg gjeldende da kirka ble bygd, med vekt på enkelhet og en naken form og materialbruk. I de siste

artiklene drøfter hun Ishavskatedralen som monument og myte. Dette er etter min mening det mest interessante. Bygget er blitt mer enn et bygg, hevder hun. Det er blitt et monument og et symbol, ikke bare på noe religiøst, men på byen og det nordnorske. Kirka har fått en mytologisk betydning. Det er en katedral samtidig som den representerer noen av mytene Tromsø og Nord-Norge liker å spinne rundt seg selv, myter knyttet til arktisk natur, stolt historie og folkelighet. Kirka kobles med isblokker som skrus mot hverandre, noe som peker på byen som gammel ishavsby. Den ligner også på fiskehjell og knyttes ved det til myten om en egen nordnorsk kystreligiøsitet gjennom betegnelsen "Vårherres fiskehjell". Her er Haugdal inne på noe viktig. Hun tolker bygget i dag og kommer langt i å forklare statusen kirken har. Det var engang et modernistisk sakralbygg; det er blitt et symboltungt monument – i tillegg til å være kirke.

Universitetslektor i kunstvitenskap, Hege Olaussen, behandler Victor Sparres glassmosaikk i en lesverdig artikkel. Kunstverket vurderes i forhold til både motiv og bruk av materiale. Artiklene utgjør drøyt halvparten av boka og er illustrert med bilder og tegninger.

Annen del er brukt til fotografier av Yngve Olsen Sæbbe. Sæbbe har vært fotograf i Nordlys i flere tiår og har i tillegg både bokutgivelser og utstillinger bak seg. I denne boka er det en rekke fotografier av katedralen sett utenfra i sin kontekst med brua, sundet, fjellet, himmelen og byen – og sett innenfra, med og uten mennesker og aktivitet. Bildene preges av de ulike årstidene og lysets speilinger i og rundt den særpregede arkitekturen. Det er mange vakre bilder; en del er tøffe og overraskende, med utfordrende vinklinger og detaljer. Jeg synes ikke bildene er klisjeaktige, men de støtter nok opp om ideen om katedralen som monument og myte. Det er kanskje meningen.

"Pax. Fredskatedralen/Peace cathedral Bodø Domkirke" er en annen type bok. Det er også en praktbok, men formatet er noe mindre. Også i denne er bildene helt vesentlige, først og fremst som ledsagere til de poetiske tekstene som dominerer boka. Det er Johanne Seines Svendsen som står for fotografiene. Hun er kunstner fra Lofoten, med en rekke utstillinger bak seg. Bildene i boka er både svart/hvitt og farger. Også her er det en rekke detaljer og overraskende vinkler som gjør at vi stadig ser nye sider ved denne kirka. Vi ser ikke mange mennesker, heller ikke så mye katedralen i sammenheng med byen eller naturen. Det er en noe mer dempet billedføring og form enn i boka om Ishavskatedralen. Bildene er ikke så fargesprakende og ekspressive, men likevel er de røffe og usentimentale.

Tekstdelene i denne boka består hovedsakelig av Reidun Mæsel Kolviks dikt og gjendiktninger av Sandy Goldbeck-Wood til engelsk. På et vis har dikteren diktet seg rundt og gjennom kirka. Diktene kan ses på som en slags vandring eller meditasjoner. De er på nynorsk og er kommentarer til kirka, kirkekunsten og konteksten. De er forholdsvis knappe, og jeg synes de i stor grad fungerer. Sammen med fotografiene utgjør de en tydelig kunstnerisk helhet.

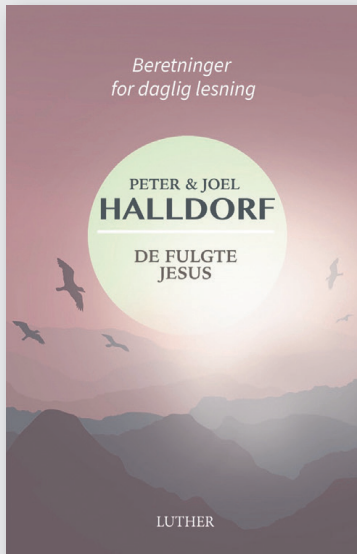
På slutten av boka er det en kortere prosadel om interiør og arkitektur, av henholdsvis Gunnar Danbolt og Even Aursund. "Refleksjoner" er disse tekstene kalt. De er gode, men vel korte. Dette er fagfolk og formidlere som avgjort kunne fått noen sider til. Også disse tekstene er oversatt til engelsk. I tillegg til disse tekstene er det en del forklarende, nærmest fotnoter, om f.eks. orgelet, klokketårn, klokkespill og noen av utsmykningene.

Begge bøkene har et uvanlig design. Mens "Pax" har en litt røff todelt for- og bakside i sort/hvitt, hvor den nederste delen har en ru tekstilaktig form, har boka om Ishavskatedralen et blått omslag, også det som et slags stoff, med et nærmest pålimt foto. Jeg synes det er flott og begge slår an tonen om hva bøkene inneholder. Begge bøkene er utgitt i menighetens regi, ikke gjennom kjente forlag. Ulikt mange slike bøker er de likevel profesjonelt og gjennomført utformet.

Vi har å gjøre med to nokså ulike bokutgivelser. Seriøse kunstnere og forskere er brukt. To meget forskjellige fotografer er brukt, begge med godt hell. Der Sæbbe leker seg med farger og plasserer kirken inn i bybildet eller sammen med naturen, kretser Svendsen i større grad rundt detaljene i bygget og symbolene der. Mens den ene boka har blitt en meditativ bok, har den andre blitt mere ekspressiv. I boka om Ishavskatedralen utlegges kunst og arkitektur faglig, mens Domkirka i Bodø kommenteres poetisk. I boka om Domkirka synes jeg vi kommer nærmere kirkas symbolverden gjennom diktene; vi blir som lesere og seere med inn i kirka, til tross for at bildene knapt inneholder noen mennesker. Men i denne boka skulle jeg gjerne også lest mer om konteksten, dramatikken rundt krigen og gjenreisning, og kirkas forhold til byen og kulturen i dag. I boka om Ishavskatedralen kunne jeg tenkt meg å høre mer om menneskene som bruker kirka. Vi ser dem på bildene, og vi ser byen. Men jeg skulle gjerne visst noe mer om hva som skjer der.

Slik jeg ser det, er svakheten ved bøkene uklare målgrupper. De er oversatt til ett, henholdsvis to språk. Det må bety at en har hatt turister i tankene. De mange bildene peker i samme retning. Bildene bærer også mye av bøkene. Men tekstdelene er i begge bøkene nokså smale, fagartikler og poesi. Jeg tror det blir for spesielt for de fleste tilreisende. Oversettelsene gjør at det blir lite plass til andre aspekter ved kirkene. Stofftilfanget blir for snevert for oss som ikke er turister. Samtidig skal redaktørene berømmes for å ha gjort dristige valg uten snev av populisme. Både tekster, billedbruk og lay-out er meget god i begge bøker. Spørsmålet er bare om kombinasjonen holder. For meg blir det tydelig at bøker om kirker er en krevende sjanger. Det er utfordrende å finne entydige og store nok målgrupper. Men kan hende tar jeg feil. Kanskje turister ønsker intellektuell, åndelig og kunstnerisk føde. I så fall får de det i disse bøkene, om enn på noe ulik måte. Og det de får er bra, faglig og kunstnerisk.

**STIG LÆGDENE, REKTOR KIRKELIG
UTDANNINGSSENTER NORD (KUN)**

Peter Halldorf
DE SOM FULGTE JESUS
 299,-

Nå i 2. opplag

Peter og Joel Halldorf har skrevet en bok om troens forbilder og vitner – én for hver dag i året. La deg inspirere av norske personligheter som Marie Monsen, Børre Knudsen, St.Sunniva, Edin Løvås, Annie Skau Berntsen, Ludvig Karlsen og Arnfinn Haram – i tillegg til internasjonale navn som William Wilberforce, Martin Luther King, C.S. Lewis og pave Johannes Paul II.

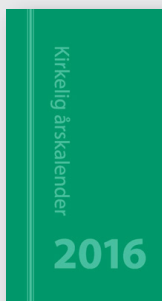
Peter Halldorf er en av de viktigste åndelige veiledere i Norden i dag. Hans fokus på kirkens enhet og hans trofaste bidrag til seriøs dialog gjør ham til en viktig brobygger og inspirator. Han leter i kirkens skatter og deler så gamle tekster blir levende og eksistensielle.

Per Arne Dahl, biskop i Tunsberg.

Kallet til hellighet gjelder alle kristne like fra kirkens begynnelse til dags dato. Til det trenger vi følgesvenner og veivisere. I denne boken møter vi noen fra den gang kirken var én, andre da den ble delt og frem til dagens konfesjonelle mangfold – også i Norge. Et sterkt økumenisk vitnesbyrd.

**Sr. Else-Britt Nilsen OP Dominikanersøster,
 leder av Norges Kristne Råd.**

luther

KIRKELIG ÅRSKALENDER 2016

169,-

Kirkelig årskalender er en klassiker! Her finner du en kombinert klassisk almanakk med bibeltekster knyttet til kirkeåret. Markeringen av de kristne merkedager gir dagene innhold med søndagen som ukens sentrum. Her finner du også en oppdatert kontaktliste til kristne virksomheter.

DAGSORD 2016

139,-

Denne kalenderen er gjennom årene blitt en klassiker. Fin på kjøkkenveggen, over skrivebordet eller hvor det måtte være. Vakre og profesjonelle naturfotografier for hver måned. Bibelord for hver dag i forlengelsen av søndagens tekster.

Kjøp kalenderne på www.lutherforlag.no eller hos din lokale bokhandel.

www.lutherforlag.no

luther

Sigbjørn Ravnåsen ÅND OG HÅND.

Hans Nielsen Hauges etikk for liv og virke

249,-

Industrigründer, storbonde, skipsmegler, forkynner, brennevinbrenner og forfatter. Den bemerkelsesverdige skikkelsen Hans Nielsen Hauge startet Norges første folkebevegelse og la ifølge flere historikere grunnlaget for vårt moderne demokrati.

Hvilken betydning har Hauge-arven. Hva kan vi lære av ham i dag? Boken gir en oversiktlig innføring i Hans Nielsen Hauges liv og tanker, ikke minst hans innsats for å skape verdier og arbeid for fattigfolk. Huges etiske tenkning har fått ny relevans i en tid med større behov for etisk kompetanse i næringslivet. I denne 2. utgaven bidrar flere dyktige forskere med aktuelle problemstillinger i lys av Hans Nielsen Hauges etikk, deriblant filosof **Henrik Syse**, professor **Guttorm Fløistad** og **førsteamanuensis Per Ingvar Haukeland**. Har litteraturliste.

«Hauges etikk anerkjenner menneskets skapertrang og den motivasjonen som ligger i å utgjøre en forskjell for seg selv og samfunnet rundt.»

Henrik Syse, filosof, forfatter og seniorforsker ved PRIO

www.lutherforlag.no

Avsender:
Luthersk Kirketidende
Sinsenvien 25
0572 OSLO

luther

Harald Hegstad
GUD, VERDEN OG HÅPET
INNFØRING I KRISTEN DOGMATIKK
379,-

Hvem er Jesus Kristus? Hva betyr det at mennesket er skapt i Guds bilde? Hva kjennetegner det kristne fellesskapet? Dette er bare noen av de spørsmålene en grunnbok i dogmatikk forsøker å besvare. Boken behandler de ulike temaene med utgangspunkt i Bibelen, redegjør for hvordan kirkens lære har blitt formulert gjennom historien og drøfter hvordan kristen tro best kan formuleres i dag.

Boken tar utgangspunkt i luthersk kirkelig tradisjon, men i større grad enn tidligere fremstillinger reflekterer boken over dagens økumeniske situasjon. Alle som vil ta et dypdykk i kristen tro, vil ha stor glede av boken.

Denne boken er et viktig og solid bidrag til studiet i dogmatikk. Boken anbefales som en oppdatert og gjennomarbeidet innføring i hovedtrekkene i kristen tro og lære.

Jan-Olav Henriksen, professor i systematisk teologi, Det teologiske Menighetsfakultet.

Gud, verden og håpet gir en god innføring i hva evangelisk-luthersk kristen tro kan være i dagens norske kontekst: Klart strukturert, godt valgte problemstillinger, rik på troens forankring i Skriften og informert av nyere økumenikk. Et godt valg for førsteårsstudenter i teologi/religion eller andre med interesse for skolering til kirkelig tjeneste.

Gunnar Innerdal, førsteamanuensis i systematisk teologi, NLA Høgskolen

www.lutherforlag.no